

1960 m.

liepos

31 d.

Sekmadienis

Nr. 62 (1149)

KAINA 15 KAP.

Eina nuo 1948 m.

KOLEKTIVINIS DARBAS

LIETUVOS KP ANYKŠČIŲ RAJONO KOMITETO
IR RAJONO DZD TARYBOS ORGANAS

LIETUVOS KP CENTRO KOMITETE

Dėl papildomų priemonių kukurūzų pasėliams prižiūrėti

Lietuvos KP Centro Komitetas priėmė nutarimą dėl papildomų priemonių kukurūzų pasėliams prižiūrėti. Jame pažymima, kad kolūkiai ir tarybiniai ūkiai šiemet skiria rimtesnį dėmesį kukurūzams kaip pagrindinei silosinei kultūrai. Žymiai padidėjo kukurūzų pasėlių plotai. Jiems auginti parinkti geriausi žemės sklypai, kurie patrešti organinėmis ir mineralinėmis trąšomis. Geriau prižiūrimi pasėliai. Visur, prieš daigams pasirodant ir jiems pasirodžius, pasėliai buvo nuakėti po 2—3 kartus. Pirmą kartą kukurūzų tarpeliai buvo įdirbti daugiausia birželio mėnesį, o iki liepos 25 d. daugelyje ūkių tarpeliai įdirbti antrą kartą. 52 tūkstančių hektarų plote kukurūzų pasėliai apdoroti herbicidais.

Pastaruoju metu šiltas oras su pakankamu kritulių kiekiu sudarė palankias sąlygas kukurūzams augti. Ten, kur ši kultūra buvo pasėta anksčiau ir gerai įdirbtuose bei patreštuose sklypuose, jau dabar kukurūzai siekia daugiau kaip 1,5 metro aukščio ir žada gerą derlių.

Tačiau patikrinus nustatyta, kad partiniams, tarybiniais ir žemės ūkio organams nekontroliuojant, o taip pat dėl atskirų kolūkių vadovų neatsakingumo, kai kuriuose ūkiuose neatlikti būtini kukurūzų auginimo darbai, juose yra nenuravėtų pasėlių.

Lietuvos KP Centro Komitetas atkreipė žemės ūkio ministerijos, partijos rajonų komitetų bei rajonų vykdomųjų komitetų, kolūkių pirmininkų ir tarybinių ūkių direktorių dėmesį į tai, kad nusistovėjęs šiltas oras su dažniais krituliais taip pat yra palankus piktžolių buvimui, o dirva daugelyje vietų nuo lietaus smarkiai sukritusi. Tai gali nepalankiai paveikti tolesnį kukurūzų augimą. Todėl kukurūzų pasėlių priežiūra jokių būdu neturi būti susilpninta. Priešingai, ją reikia žymiai sustiprinti.

Žemės ūkio ministerija, partijos rajonų komitetai, rajonų vykdomieji komitetai ir kolūkių bei tarybinių ūkių vadovai įpareigoti nedelsiant organizuoti antrinį kukurūzų pasėlių patikrinimą kiekviename kolūkyje bei tarybiname ūkyje ir skubiai imtis papildomų prie-

monių piktžolėms pašalinti ir dirvai supureninti. Ten, kur dar galima panaudoti traktorinius arba arklinius purentuvus, reikia papildomai įdirbti tarpelius. Tuose baruose, kur sunkoka panaudoti traktorinius bei arklinius padargus, reikia organizuoti tarpelių purenimą rankiniu būdu. Papildomas dirvos purenimas ir piktžolių sunaikinimas sudarys palankias sąlygas kukurūzams pasinaudoti esančiomis dirvoje maistingomis medžiagomis. Tai pagausins žaliosios masės derlių. Tuose sklypuose, kur kukurūzai blogai auga, juos reikia papildomai patrešti mineralinėmis azoto trąšomis arba srutomis.

Atsižvelgiant į tai, kad kukurūzai smarkiai auga ir kaupia maistingąsias medžiagas rugpiučio mėnesį, partijos rajonų komitetai, rajonų vykdomieji komitetai, kolūkių pirmininkai, tarybinių ūkių direktoriai ir visi žemės ūkio darbuotojai turi užtikrinti, kad būtų imtasi papildomų priemonių šios kultūros pasėliams prižiūrėti. Reikia darbą organizuoti taip, kad kukurūzais apsėta dirva visą rugpiūtį būtų puri ir švari nuo piktžolių, kad šiemet būtų užaugintas geras jų derlius.

(ELTA).

Suvesti Dainų šventės konkursų rezultatai

Vyriausioji žiuri komisija suvedė rezultatus. Kaimo kategorijoje mišrių chorų tarpe pirmąją vietą iškovojo Kėdainių rajono Dotnuvos apylinkės kultūros namų choristai. Sakų rajono „Nemuno“ kolūkio, Šiaulių rajono Bubių tarybinio ūkio, šio rajono „Raudonosios vėliavos“ kolūkio bei Plungės rajono Platių kultūros namų saviveiklininkai geriausiai pasirodė dainų ir šokių liaudies ansamblių tarpe. Geriausiais muzikantais

pripažinti Seduvos MMS ir Akmenės rajono „Ventos“ kolūkio kaimo kapečių dalyviai. Liaudies šokių kolektyvų tarpe pirmoji vieta atiteko Lazdijų rajono „Vienybės“ kolūkio, antroji — Kelmės rajono „Grižuvos“ kolūkio, trečioji — Radviliškio rajono K. Poželos vardo kolūkio šokėjams.

Kaimo dramos kolektyvų tarpe pirmoji vieta pripažinta Zarasų rajono V. Kudirkos vardo kolūkio saviveiklininkams.

RŪPINASI PAŠARAI

Pavasari „Svyturio“ kolūkis pagamino ankstyvojo siloso apie 400 tonų. Dabar silosas gaminamas iš atolo, mišinio, kultūrinių žolių. Tokio siloso bus užraugta 200 tonų. Per pirmas dvi silosavimo dienas užraugta 90 tonų sultingo pašaro. Gerai prie silosavimo darbuojasi traktorininkas M. Flodorovas, kolūkiečiai A. Vilkončius, J. Anisimovas, Jono Bilūno vardo vidurinės mokyklos auklėtinis P. Dimonas ir kiti.

Pagaminsime visuomeniniams gyvulams tūkstantį tonų siloso, — sako agronomas A. Sakėnas. J. Pabrinkis

Kai „Draugystės“ kolūkio agronomas Kelpša ateina prie rugių lauko, jį ir džiaugsmas, ir nerimas užvaldo. Džiugu, kad rugiai pulkūs subrendo, kad guba smarkiai žmogaus ūgį prašoka. Ir neramu, kad labai jau netikėtai. Gledriškos dienos nė nelauk. Gera, jei tris-keturias valandas tarp liūčių nugriebsi. Dažnai net su rasele tenka kirsti rugius, nes laukti geresnių orų pavojinga, jėvas gali pradėti byrėti.

Bet kaip apsaugoti drėgną javą nuo sudygimo, kaip išdžiiovinti? Aple tai ilgai galvojo Kelpša, tarėsi su kolūkio pirmininku Smertjevu, brigadininkais, kolūkiečiais. Galop nutarė kiek kitaip pridengti gubas. Mat, paprastai guba pridengiama perlaužtu pėdu. Bet šią vasarą taip pridengtą gubą permerkų nuolatinės liūtys. Kelpša sugalvojo kitaip: gubos čia dengiamos dviem pėdais, kurie uždedami varpomis žemyn. Kad vėjas pėdų nenupūstų, jie sukabinami to paties pėdo šiaudų gniūžte. Lietus taip pridengtoms guboms jau mažai pavojingas. Gubų statytojams

darbo, žinoma, žymiai daugiau. Todėl iš pradžių kai kurie ir šiaušėsi:

— Kas čia dar per išmonė? Nuo kojų nusi-varysim taip bedangstydami gubas.

Bet agronomas liko nepalenkiamas. O kai pamatė, kad taip pridengtų gubų nebeįlyja, apsidžiaugė visi.

„Draugystės“ kolūkyje tikrai išnaudojama kiekviena giedros valanda. Jei, pradėjus darbą, užteina liūtis, kertamųjų valruotojai, rišėjos ir gubų statytojai subėga į pastogę, o vos tik vėjui nupūtus rasą, vėl užverda darbas. Mokėjo kolūkiečiai puikų derlių išauginti, moka jį ir sudoroti. Ir sudoros, nežūrint, kokius pokštus apniukusi vasara bekrėstų.

Rugiai boluoja visuose rajono kolūkiuose. Daugumoje jie jau kertami. Puškino vardo „Puntuko“, Černiachovskio vardo kolūkiuose rugiapiūtė vyksta pilnu tempu. Bet kai kurių kolūkių vadovai labai nerangūs. Nors rugiai jau pribrendę, bet piūtis

Pirmosios dienos

J. Bilūno vardo kolūkyje prasidėjo rugiapiūtė. Rugiai kertami abiejose laukininkystės brigadose. Kol kas pirmiau-

Pirmieji pėdai

Vieni iš pirmųjų Černiachovskio vardo kolūkyje rugiapiūtę pradėjo antros brigados kolūkiečiai, vadovaujami brigadininko Jono Kisleliaus.

— Jeigu pirmieji pradėjom rugiapiūtę, pirmieji ir baigsim, — kalba kolūkiečiai.

Nors šioje brigadoje žiemkenčių nemaža — 86 ha, bet kolūkiečiai įsipareigojo juos nuplauti per 5—6 dienas.

Jau nuo antradienio prasidėjo šioje brigadoje kruopštaus ir rūpestingo darbo dienos. Per pirmąsias dvi dienas žiemkenčiai nuplauti nuo 11 ha ploto. Gerai dirba kertamųjų valruotojai J. Vitkūnas, S. Katinas, rišėjos J. Alešūnaitė, A. Paradauskaitė, T. Vitkūnienė ir kt. Nuo šios brigados neatsižėka ir I-ji brigada, vadovaujama brigadininko J. Sarskaus.

J. LAUKYS

Ja pirmoji brigada, vadovaujama drg. Stakio. Čia kiekvieną dieną į darbą išėina 10—12 kirtėjų. Labai gerai darbuojasi kirtėjai J. Kau-lakys, J. Tumas, J. Strazdas ir rišėjos B. Andrijauskaitė, M. Bla-žienė, G. Motiejūnaitė ir kt.

Nors ir trukdo lietingi orai, bet kolūkiečiai pasiryžę be nuostolių sudoroti žiemkenčių derlių.

A. Gečys

Rikiuojasi gubos

Prie vešlių siūbuojančių rugių lauko stoviniuoja būrys kolūkiečių, gėrėdamiesi gražiu rugių derliumi. Atidarda ir kertamoji. „Puntuko“ kolūkio III-sios laukininkystės brigados brigadininkas R. Paulavičius, apžvelgęs plačius rugių laukus, pasakė:

— Šiemet rugiapiūtę baigsime per šešias darbo dienas.

Suterškė A. Vallonio valruojama kertamoji ir, mosuodama grėbliais, pradingo už kalniuko.

Rišėjos A. Pečiulienė, J. Dzevaltauskaitė, K. Pipiraitė nuskubėjo iš pas-kos, rišdamos pėdus.

Praeis diena, kita, ir visi kolūkio rugiai išsiriškuos gubomis.

O. Baltakytė

Krasnodaro kraštas. Kubanės kolūkiuose ir tarybinuose ūkiuose labai organizuotai dorojamas pulkus antrųjų septynmečio metų derlius. Daugelis ūkių greit nuplovė miežius ir pradėjo kviečių piūtį. Naujojo derliaus grūdai nenutrūkstama srove plaukia į elevatorius ir grūdų priėmimo punktus.

Iki 950 automašinių su grūdais kasdien priima Korenovsko rajono grūdų priėmimo punktai.

Nuotraukoje: automašinos alvežė naujojo derliaus grūdus į Korenovsko rajono grūdų priėmimo punktą.

J. Šulepovo (TASS) nuotr.

GRAŽI TU, MANO BRANGI TĖVYNE!

Praėjusį trečiadienį Anykščiuose lankėsi JAV, Skotijos bei Kanados lietuviai.

Anykštėnai svečius sutiko su gėlėmis, šiltai ir draugiškai.

— Važinėjam po brangiąją Lietuvą, — kalbėjo Ksavera Karosienė iš JAV, — ir negalime atsidžiaugti tarybinių žmonių laimėjimais. Vietoje kalėjimų, kuriuose kentėjo geriausieji lietuvių tautos sūnūs, įrengti muziejai, lūšnų vietoje plačiais langais šviečia mokyklos, gyvenamieji namai, fabriakai. Kaip diena nuo nakties skiriasi dabartinė Lietuva nuo buržuazinės, kurią kadais turėjome palikti, nepragyvendami joje.

— Dar mažas būdamas aš išgirdau nuostabiuosius posmus apie šių apylinkių gamtą, — susijaudinęs pasakė žinomas JAV visuomeninis veikėjas ir rašytojas Algirdas Margeris. — Ir nuo tų laikų negalėjau pamiršti „Anykščių šilelio“ poezijos, nors iš Lietuvos man teko pabėgti genamam skurdo ir caro žandarų.

Ir štai pro turistų akis bėga žavusis Anykščių šilelis, saulėje ošdamas lieknomis pušaitėmis, skambėdamas paukščių giesmininkų balsais.

— Puikul! — žavėjosi turistai, apžiūrindami legendomis apipintą Puntuką ir jo apylinkes.

Zaliojoje Dainų slėnio vietoje užsienio lietuviai žavėjosi Anykščių kultūros namų saviveiklininkų šokiais ir dainomis. Jaunimo būryje šoko ir Kristina Malonė, gyvenanti Didžiojoje Britanijoje.

Vilniaus kraštotyros muziejuje

atidaryta respublikinė liaudies meno paroda, skirta Tarybų Lietuvos dvidešimtmečiui. Parodoje beveik aštuoni šimtai liaudies menininkų eksponuoja apie du tūkstančius darbų — paveikslų, medžio drožinių, keramikos dirbinių, audinių.

Nuotraukoje: lankytojai liaudies meno parodoje.

M. Barausko (ELTOS) nuotr.

Prie J. Biliūno paminklo ir prie A. Vienuolio kapo svečiai padėjo gėlių puokštes, apžiūrėjo A. Barausko klėtelę ir A. Vienuolio memorialinį muziejų.

— Graži tu, mano brangi Tėvyne, — išreiškėdamas visų užsienio lietuvių — turistų mintis, kalbėjo Liucija Rauduvienė. — Graži ne tik gamta, o ypač jaunimu, kurį išugdė tarybinė santvarka.

— Mes, parvykę atgal, papasakosime šventą teisybę apie klestinčią Tarybų Lietuvą, — sakė Algirdas Margeris. — Tegul įvairūs dipukai ne nebando šmeižti jūsų gyvenimo. Aš pats galvoju parašyti stambią knygą, kurioje Amerikos lietuviams meniniu žodžiu ir nuotraukomis papasakosiu apie atgimusių tėvų šalį. Ne vienas iš mūsų, be abejo, pasisakys pažangioje užsienio lietuvių spaudoje.

Sėkmės, brangūs tėvynainiai! — linkėjo anykštėnai išvažiuojantiems turistams.

Alf. BRIEDIS
(„K. d.“ koresp.)

Vienas iš trijų milijonų

MYKOLAS SLUCKIS

Aš noriu papasakoti jums apie vieną iš trijų milijonų jubilatų. Jo krūtinės nepuošia ordinal, jo vardas nemirga laikraščiuose. Bet tegul jo vardas nuskamba kaip tikslus šiandien, pačią brangiausią mūsų dieną — Tarybų Lietuvos dvidešimtmečio dieną.

Kazys Dily — štai vardas ir pavardė. Nepamiršite?

Jeigu jums kada nors teks atvykti į Anykščius, išsidiarius tarp žalių kalvų ir mėlynų miškų, jūs galėsite su juo susipažinti. Klekvienu, rajono gyventojas, senas ar jaunas, mielai parodys jums, kur gyvena Dily. Beje, namuose jo neatrasite. Nemėgsta jis užsidaryti tarp keturių sienų. Ir darbas jo toks: vis žmonėse. Visų greičiausia, jūs surasite jį turguje, prie

valstiečių vežimų. Arba ten, Dainų slėnyje, šilelyje, kur turistai išsistatė savo palapines. O kada Anykščiuose nėra nei turistų, nei kokio nors jaunimo sąskrydžio, jį galima sutikti vidurinės mokyklos klėme: juk vyksta išleidžiamieji egzaminai! Bet, tur būt, jums ilgai neteks ieškoti Kazio Dilio. Tikriausiai, jis pats suleškos jus. Noromis nenoromis, vis viena jūs susipažinsite su juo ir — vėl taip pat noromis nenoromis — pirksite iš jo laikraštį, žurnalą ar loterijos bilietą. Kažkodėl jums bus nepatogu atsakyti šiam žmogui su išblukusiu vasariniu paštininko žvarku ir su apzulinčiu laikininko krepšiu. Jus pavergs jo lengvi judesiai, tas garbingas rimtumas,

su kuriuo jis atidarys savo krepšį ir paties ant delno bet kokį spaudos leidinį — ar tai „Ogonioka“, ar tai lietuvišką „Genį“ mažiesiems.

O jeigu jūs atvažiuosite į Anykščius, sakysim, pernai ar užpraėjusiais metais, Kazio Dilio krepšyje, žiūrėk, atsiras jums ir laikas. Nuo pat karo pabaigos Dily dirba Anykščiuose laikininku. Visada jis buvo susijęs su tuo džiaugsmu, kurį atnešdavo žmonėms telegrama, laiškas, banderolė. Dėl to jis būtomėt nenustebė, pamatė jį svetimosse vestuvėse ar kieno nors vardinėse. Kaip savas, artimas žmogus, jis dalinosi ir švėtima nelaimė, kurią ir pirmas pranešdavo. Ką darysi... Ir nie-

kada abejingai neatsakydavo jis prie vartelių lukučiuojančiam motinai!

— Palauk! Palauk! Dar rašo, sūnelis.

Jis nepamiršdavo stabtelėti ir paguosti moteriškę:

— Būtinai gauši. Na, ką tu... Galgi aš nežinau tavo Jonuko?..

Iš tikrųjų, ir ko tik Anykščiuose jis nepažinojo! Ir tos pažintys užsimezgusios jau nuo neatmenamų laikų. Su vienu Dily dar vaikas ganė vietinių buožių bandą, vargą vargo žemės sklypelyje. Su kitais jį suvedė gyvenimas tamsiaisiais okupacijos metais... O štai jau 15 metų, kaip jis pažįsta tuos, kurie nuo 1945 metų eina į vidurinę mokyklą. Šiems jaunuoliams Kazys Dily

na žmonės. Kupiškio rajone „Juodpėnų“ kolūkyje radau savo broliu, Uršulę Dubendrienę. Ji — dabar pirmaujanti kaulių šėrėja, Tarybinės vyriausybės apdovanota už gerą darbą.

Važinėjam po Lietuvą, aš pamačiau daug naujų fabričių, gamyklų miestuose, naujų namų, karvidžių, kaulidžių — kolūkiuose. Žinodami, kad Lietuva karo metu buvo taip apiplėšta ir nuniokota, mes žavimės, kad per tokį trumpą laiką jūs pasiekėte tokių laimėjimų.

Albinas Petronis, pensininkas iš Čikagos, ilgus metus dirbęs alaus išvežliotoju:

— Labiausiai mane nustebino jūsų energingas, kupinas ryžto jaunimas. Kur bepasiziūri — visur jauni kolūkių pirmininkai, jauni inžinieriai, jauni gydytojai. Nuvažiavęs pas gimines į Biržų rajoną, iš karto patekau į gegužinę. Įsikalbėjau su jaunimu. Tai visai ne tie žmonės, kurie buvo kadaise Lietuvoje. Jie — paprasti kolūkiečiai, bet išsilavinę, apsiskaitę, domisi viskuo, kas vyksta pasaulyje. Daugelis Amerikos jaunuolių tuo negali pasigirti. Kiek pas jūsų jaunimą yra energijos dirbti, kurti!

Grįžęs į Ameriką, aš pasakysiu tiems pabėgėliams, kurie šmeižia savo kraštą: ar jūs kranksite, ar nekranksite, jūsų niekas neklauso. Lietuvą statosi, žydi, klesti ir, nežiūrint jūsų kranksėjimo, eina savo šviečiu keliu.

Z. SERAPINAS

Povilas Stulpinas, namų prižiūrėtojas iš Niujorko, buržuazinėje Lietuvoje nekartą kalintas už revoliucinę veiklą, kovų prieš fašizmą Ispanijoje dalyvis:

— Man, buvusiam pagrindininkui, nekartą kalėjusiam buržuazinės Lietuvos kalėjimuose, ypač suprantami fašistinių budelių Lietuvoje padarytų nusikaltimų baisumai. Man ašaros byrėjo, aplankius Kauno IX fortą, kuriame buvo kalinami ir kankinami mano kovos draugai. Negalima tų, kurie šiame forte vykdė tokias baisias žmogžudystes, vadinti žmogaus vardu. Aš žinau, kad Amerikoje yra nemaža pabėgusių iš Lietuvos nusikaltėlių, kurie šiandien šmeižia Lietuvą, dedasi patriotais, Lietuvos „vaduotojais“. Bet mes žinome jų tikrą veidą, jų nusikaltimus ir niekiname juos.

Ieva Mizarienė, pažangių Amerikos organizacijų narė:

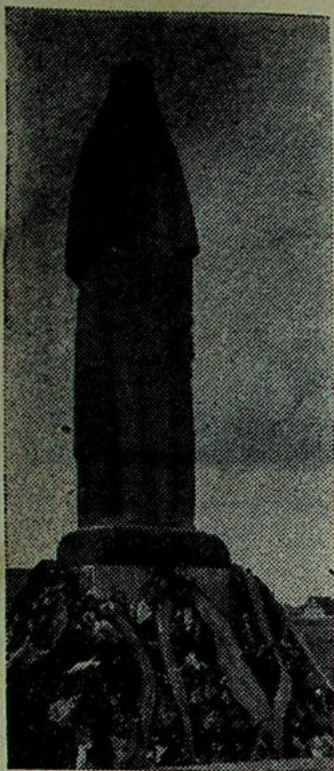
— Pamačiau Lietuvą daug gražesnę, negu išsivaizdavau, negu girdėjau iš kitų pasakojimų. Svarbiausia ką aš pastebėjau, tai — žmonių požiūris į ateltį šalies žengimas pirmyn.

Man labai smagu manyti, kad moteris Lietuvoje — lygiateisis visuomenės narys. Amerikoje net į moterį gydytoją žiūrima su nepasitikėjimu, o čia to nepastebėti. Čia moteris pilnateisai visuomenės nariu visuose gyvenimo baruose. Mane, kaip kovotoją už moters teises, tai labai džiugina.

ypatingai mėgsta atnešti paš-

žurnalai, loterijos bilietai, ir žingsniuoją senaisiais išvalkščiotais keleliais ir takais. Pensininko knygutė neišlaisvina Dilio nuo jo naujųjų pareigų — jas taip pat reikia nepriešaištigal atlikti.

Senojoje Lietuvoje Dily gyvena sunkiai ir skurdžiai. Turėjo jis žemės sklypėlį, kuris negalėjo jo išmaitinti, ir todėl Dily susirado kažkokią smulkia tarnybą. Tik tą atmintiną 1940 metų vasarą, kada dvarininkų ir kalmo buožių laukus pradėjo raizyti matininkai, jis staiga visa širdimi pajuto, kad gyvena. Niekur jo neišrinko — nei į Tarybas, nei į kooperatinės įmonės profkomitetą, — niekas neišskyrė jam žemės, nes jis ir ne-klausė apie tai. Ir vis dėl- (Nukelta į 3 psl.)

Paminklas fašizmo aukoms Pirmųjų Priešių.
V. Bražo (ELTOS) nuotr.

Vienas iš trijų milijonų

(Atkelta iš 2 psl.)
to Dilys pajuto, kad dabar kvėpuoja jis pilna krūtine, kad nuslinko tas kalnas, kuris nuo vaikystės slėgė jo pečius.

Ir kada 1941 metų vasarą Lietuvą užgrobė vokiškieji fašistai, Kazys Dilys stojo į kovotojų už Tarybų valdžią pirmąsias gretas.

Šį faktą kai kas mėgina paaiškinti grynai asmenine iniciatyva: girdi, pirmomis liepos mėnesio dienomis okupantai sušaudė jo brolių, tokį pat žemdirbį ir smulkų tarnautoją, kaip jis pats. Atseit, Dilys sugalvojo atkeršyti, todėl ir įstojo į „Patvariųjų“ partizanų būrį. Iš pirmo žvilgsnio lyg ir patikima:

savąjį brolių jis labai mylėjo... Juozo vaikai mažai paliko. Paliko žalzdą širdyje... Ir visgi netikėtai jį šalis aiškinimais, o ypač neprasitarkite apie juos Diliul.

— Brolio kraujas buvo tik lašas toje kraujo jūroje... — užsispyręs išaiškino tau šis kalbus žmogus. — Aš mėginu užmerkti akis, — matau. Norėjau užsikimšti ausis, — girdžiu...

Iš tiesų, Kazys Dilys skaudžiai jautė tai, ką jautė šimtai ir tūkstančiai Lietuvos darbo žmonių, su skausmu širdyje mačiusių Tarybinės Armijos atsitrukimą, o po to negirdėtus vokiškųjų okupantų ir jų pakalikų — lietuviškųjų

buržuazinių nacionalistų žvėriškumus.

Iš kažkur tai Kazys Dilys ištraukė seną, parūdijusį šautuvą. Ir įeigų fašistų nukankintas Juozas Dilys — valsičiaus Tarybos pirmininkas, nepartinis komunistas — būtų išgirdęs jo pirmąjį duslų šūvį, jis, be abejo, būtų buvęs patenkintas savo broliu.

Kazys tapo partizanų būrio akimis ir ausimis. Juo galima buvo pasitikėti, nes jis neatsiklaimai susirišęs su liaudimi. Kaip savo penkis pirštus, jis žinojo ne tik tiktai Anykščių ir Troškūnų miškus, bet ir samantais stogais, prigęsusiems langais lūšnelės, kurių gyventojai iš kaulėtų pirštų pabarbenimo į duris suprasidavo savas ar priešas

atėjo. Jam, Kazliui Diliui, iš karto gl atsidarydavo durys. Jis buvo savas. Bet įeigų kur nors pakliemais ir pamiškėmis sėlindavo fašistinių žmogžudžių būrys, samanta lūšnelė iš karto pastatydavo ausis. Ir netrukus sužinoję apie gresiantį pavojų, pritzanai pasirodavo koval.

— O dar ką jūs darėte, dėdula Dily? — apsupę buvusį partizaną, dažnai telraujasi moksleiviai. — Gal traukinius vertėte nuo bėgių? Gal sprogdinote fašistų sandėlius?

Karo metu reikėjo ne vien tiktai sprogdinti sandėlius ir versti nuo bėgių traukinius. Sunku vaikams suprasti, ką tai reiškia, rizikuojant gyvybe, atlikti į būrį maišiotą duonos arba visą naktį eiti sargybą prie klojimo, kuriame kietai miega taip nuovargusios moterys — par-

tizanės, kad netgi šūviai jų neišbudintų. O kiek tokių pilnų nerimo, bemiegių naktų praleido Dilys...

Bet pagalvokime geriau, kodėl Kazys Dilys, pasibaigus karui, užsikabino laiškininko krepšį. Ar tik ne todėl išsirinko jis šią nelengvą profesiją, kad savomis akimis, savomis ausimis, kas dieną ir kas valandą matytų ir girdėtų, kaip gimtojoje Lietuvos žemėje, sugėrusioje tiek daug kraujo, išsiskleidžia vis naujos ir naujos gėlės... Ar Kazys Dilys ne poetas? Gal būtų... Negi pas mus maža poetų tarpe tų, kurie gyvenime ne vieno eilėraščio nesudėjo?

Stal ir visas mano pasaulimas apie paprastą, laimingą žmogų, apie vieną iš trijų milijonų laimingų Tarybų Lietuvos žmonių.

Išversta iš „Literaturnaja gazeta“, 1960 m. liepos 21 d., Nr. 86 (4211).

Č. BYTAUTAS

IŠ TAMSOS Į ŠVIESĄ

(Pabalga. Pradžia Nr. 61 (1148))

Automobilis — tai buvo kadais daktas, kurio vien pasižiūrėti iš kelių kaimų smalsuolių susirinkdavo. Nežino viešintiškiai tokio žmogaus, kuris prieš dvidešimt metų būtų pasakęs: „Pirksiu automobilį“. Kur tau automobilį! Visos apylinkės turimus dviračius ant pirštų suskačiuoti galėjai. O dabar?

Apylinkės pirmininkas drg. Biellūnas neapsiėmė dviračių skaičiuoti. Klek vienam klemė jų po du, tris rasi. Skaičiavom motociklus. Irgi niekas neišėjo. Iki šimto suskaičiau, ir susimaišė. Lengvas mašinas? Čia vėl apylinkės pirmininkas ėmė pirštus lankstyti. Per abu esamus apylinkės kolūkius šeši žmonės turi nuosavas lengvas mašinas.

Mėginom suskačiuoti, kiek ir kas naujų namų pasistatė. Vien „Gimtosios žemės“ kolūkyje per metus švenčia įkurtuves dešimt kolūkiečių. Kolūkis duoda paskolą, padeda įsigyti statybinių medžiagų. Juozas Mieliauskas per visą gyvenimą savos pastogės neturėjo, o dabar turi.

Sviesų, erdvų namuką surentė. Vaikštai po miestuką ir visur, kur beapsisuksi, ant naujų statybos pastolų užėini. Miestelio centras tvarkomas, gražinamas, įrengiami gėlynai, skvereliai. Buržuaziniams laikais Viešintų valsčiuje buvo dviejų komplektų pradinė mokykla. Dirbo tik du mokytojai. Per metus mokėsi nuo 45 iki 60 mokinių. Daugelis vaikų visai mokyklos nelankė, o ištisus metus plėmė-

vo, bernavo pas buožes ir dvarponius. Kas iš viešintiškių seniau baigė aukštąjį mokslą? Nežino niekas tokių. „Palaukit, rodos, prisiminiau, — versdama atmintyje prabėgusių metų lapus, sako viena senutė. — Ogi Sadauskas gydytoju išsimokė ir Stonys į kunigus išėjo“. Kas jie tokie buvo? „Dideli ponai, bagoiti be galo“, — patiškina mums ta pati senutė.

O dabar? Ir vėl niekaip nesiseka suskačiuoti. Viešintų vidurinės mokyklos direktorius išvardino didžiulį sąrašą kolūkiečių vaikų, kurie mokosi ar baigė aukštųjų mokslus. Bronius Zaikauskas aukso medaliu baigė vidurinę, o universitetą — pagyrimo raštu. Dabar dirba ekonomistu. Bronius Laurinavičius dirba kolūkyje ir mokosi Žemės ūkio akademijoje.

Mums besišnekučiuojant, į direktoriaus kabinetą įėjo jaunas vyrukas.

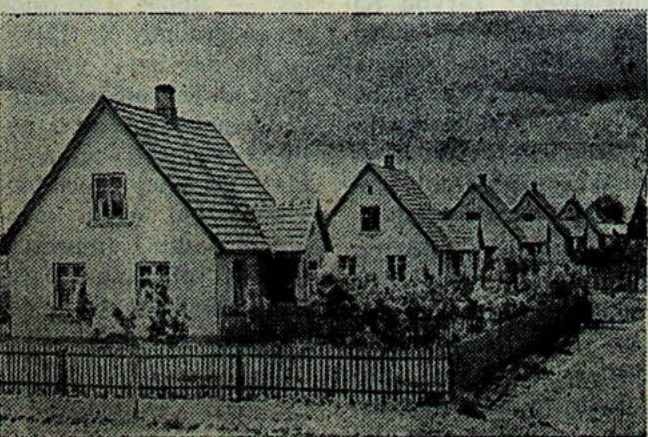
— O! Algis atvažiavo! — nudžiugo direktorius. — Na, kur paskyrė?

Kapsuko rajono Černiachovskio vardo žemės ūkio artelė, kuriai vadovauja Socialistinio Darbo Didvyris V. Adomavičius, yra vienas pavydingiausių respublikos kolūkių.

Nuolat kyla kolūkiečių materialinė gerovė. Gyvulių augintojų vidutinė mėnesio uždarbis viršija tūkstantį rublių. Kolūkyje išaugo nauja 70 pastatų gyvenvietė. Kolūkiečių butuose yra elektra.

Nuotraukoje: bendras Černiachovskio vardo kolūkio gyvenvietės vaizdas.

M. Ogajaus (ELTOS) nuotr.

Nuotraukoje: bendras Černiachovskio vardo kolūkio gyvenvietės vaizdas.

M. Ogajaus (ELTOS) nuotr.

Kaip vykdoma socialistinius išipareigojimus?

REIKIA TVARKOS

„Laisvo artojo“ kolūkis pagal mėsos gamybą užima vieną pastutinių vietų rajone. Per 6 mėnesius 100 ha naudmenų pagaminta tik 6 cent mėsos, nors įsipareigota pagaminti 13,6 cent.

Kai išsikalbame su fermos vedėja A. Bisikirskaite, pasirodo, kad net ji nežino, kiek kolūkis įsipareigojo pagaminti kiaulienos, kiek paršelių išauginti iš kiekvienos veislės kiaulės. Tiesa, Bisikirskaite dirba fermos vedėja dar neseniai. Bet nė kiaulių šėrėjos neži-

no, už ką kolūkis kovoja šiais metais.

Dabar kiaulių fermoje auginama 270 kiaulių. Laikomos 58 veislės kiaulės (kartu su vienkartinėmis). Iš 32 veislinių kiaulių per pusmetį išauginta tik po 4 paršelius. Dabartinio metu kiaulės laikomos lauko užtvarese. Bet kad mažai paršeliai visą laiką maudosi purve, tai jau netvarka. Kiaulių šėrėjos A. Sokolovienė ir N. Milevičiūtė skundžiasi, kad kiaulėms skiriama per mažą pašarą. 43 paršeliai per dieną gauna tik

10 litrų pieno. Pagrindinę dalį pašaro sudaro žolė. Bet ji duodama peraugusi, sustabarėjusi, greičiau tinkama kraikui, o ne šėrimui. Pavasarį veislinėms kiaulėms buvo duodami suplėkę ruginiai miltai. Dėl to krito daug paršelių.

„Laisvo artojo“ kolūkis turi galimybę įvykdyti socialistinius įsipareigojimus. Tik reikia daugiau rūpestingumo, šeimininkiškos tvarkos fermose.

J. Pajarskas
(Mūsų koresp.)

RUOŠIA PŪDYMUS

„Kalnapilio“ kolūkyje sparčiais tempais ruošiami gryniesi pūdymai. Sparčiausiai pūdymus ruošia antros brigados kolūkiečiai. Mechanizatoriai Vytautas Liogė, Vytautas Mickūnaitis ir kt. kiekvieną dieną sulėkščiuoja po 10 ha pūdymų.

J. Palmiras

A. Kalnius

IŠ NEPASKELBTŲ LAIŠKŲ

Laiške redakcijai I. Zabarskaitė rašo, kad Svėdasų apylinkėje jau kelintas mėnuo nėra elektros. Todėl ir radijo imtuvai, ir radiolos „ilsisi“. Tamsu ir kultūros namuose. Vien dėl to lietingą vasarą svėdasiškiai nuobodžiai praleidžia laisvalaikį. Tuo klausimu kreipė-

mės į Svėdasų apylinkės Tarybą. Jos pirmininkė Juozaponytė atsakė, kad š. m. birželio mėn. „Svėdasų“ kolūkis iš Anykščių MMS perėmė elektrinę netvarkingą. Dabar ji montuojama ir miesteliui šviesą pradės reguliariai tiekti nuo rugpjūčio mėn. 15 d.

A. UTKUS

DVI SAVAITĖS JAPONIJOJE

(Pabalga. Pradžia Nr. 61 (1:18))

Ir štai mes gauname kvietimus atsilankyti pas privatų pilietį į arbatos ceremoniją. Pagal jų paruošimą, svečio garbei yra ruošama arbatos ceremonija. Ji atliekama tokiu būdu: atėjus į svečius, reikia nuslauti, įėjus atsisėdi, sukryžiuojant kojas ant grindų. Tada šeimininkė ten pat grindyse įrengtame židinyje verda arbatą. Po to ji yra pilstoma į puodukus ir per tris gurkšnius būtina ją išgerti. Tuo visa ceremonija, kuri tęsiasi apie 3 valandas, ir baigiasi. Bet mes labai nusivylėme, kai pamatėme, kad mes papuolėme pas stambų kapitalistą, kuris mus pakvietė ne iš pagarbos, o todėl, kad jam mus aptarnaujanti japonų fir-

ma užmokėjo už visa tai 3.000 jenių.

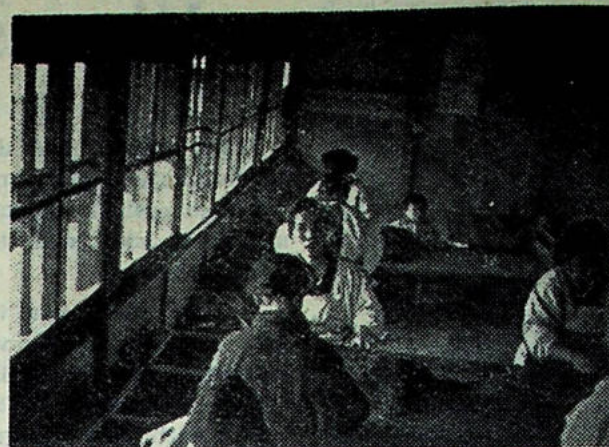
Mes dar lankėmės nacionaliniame restorane, kur šoka geišos. Čia mes vakarieniavome, kur mums patarnavo geišos. Paskutį jos šoko japonų nacionalinius šokius. Iš pirmo žvilgsnio atrodo labai gražu. O iškalbėjus su tomis merginomis, kurios kiekvieną vakarą turi šypsojį ir šokti, būti linksmos, pasirodo, kad jos tai daro ne iš pašaukimo, o iš reikalo. Patėkus šeimai į blogą materialinę padėtį, gražios merginos parsiduoda kokiam nors savininkui, sudarydamos sutartį 10–15 metų. Per tą laiką jos neturi teisės ištekti, pasitraukti iš jo namų, visą laiką dirbti restorane. Ir už tai jos negauna jokio atly-

ginimo, išskyrus maitinimą. Štai kodėl kartais japonų šypsenos būna apgaulingos.

Kai mes paklausėme gido, ar premjeras-ministras Kisi laikosi panašių nacionalinių tradicijų, tai jau pats gidas, nors jis ir nelabai simpatizavo TSRS, turėjo pripažinti, kad ne, kad šalyje siekiama įvesti amerikonišką kultūrą. Kur teko lankytis, ar Tokio, ar Osakoje, ar gražioje kurortinėje vietovėje Niko, kaip taisyklė, visur galima buvo matyti tik JAV filmų reklamas, kuriose, kaip paprastai, šauda, žudo, prievariauja. Viena iš centrinių knygynų teko pamatyti tokį vaizdą: tik 5 japonų leidiniai, 9 madų žurnalai, o visa likusioji literatūra iš JAV. Štai kodėl japonų liaudis pakilo

į kovą prieš kolonizatorius, kurie nori panalkinti japonų kultūrą, įpiršti savo.

Japonijoje pagrindinė užsienio kalba, kuria galima susikalbėti, yra anglų kalba. Todėl ir krautuvėse mes bandydavome klausti anglų kalba. Pasitaikė daug atvejų, kai japonų pardavėjai, išgirdę kalbant angliškai, nekreipdavo į mus jokio dėmesio. Ir tik kai pastebėdavo ant mūsų švarkų atlapų tarybinius ženklukus, sušukdavo „Soreno!“ (Tarybinis) ir iš karto atverdavo savo širdį. Jaunas Osakos centrinio universiteto mokytojas Takijama pareiškė: „Amerikiečiai galvoja, kad mes jiems turime lankstyti. Bet už ką? Už Chirošimos ir Nagasaki aukas?“

Nuotraukoje: viename iš privačių arbatos fabrikų sunkų rankų darbą dirba vaikai ir moterys.

Ne! Japonai to niekada nemamirš. Mes nenorime jokių karinių sutarčių. Tegul jie greičiau nešdina iš mūsų Tėvynės. Mes nenorime visai su jais kalbėti. Nors aš ir gerai mokau anglų kalbą, pasakė Takijama, bet niekada savo gyvenime nenoriu su okupantais kalbėti jų kalba“.

Kad Japonijoje dega žemė po amerikiečių okupantų kojomis, pripažįsta jau ir jie patys. Gražiajame Niko kurorte, kur mes, grupė tarybinių turistų, grožėjome nuostabiu Čuzendzi ežeru, atsitiktinai viešbutyje „Niko Kanko“ susitikome su JAV aviacijos majoru. Ir jis pareiškė, kad, girdi, jis nesupranta japonų. Mes čia laikome savo kariuomenę, skundėsi jis, statome karines bazines, o japonai šaukia „Lauk, jankiai, iš Japonijos!“

Ilgus metus japonų sąmonė buvo nuodijama beprotišku grobikišku idėjų nuodais. Bet tiesos šviesa vis skalesčiau nušviečia paprasto japono sąmonę, daro ją drąsesnį, stipresnį, žadina jame geriausius protų jėgas. Tokius galima matyti japonus kasdieniniame gyvenime, galingose demonstrantų eilėse, kai liaudies masės įsamiškai reikalauja laisvės ir nepriklausomybės. Vienoje de-

monstracijoje Tokio mieste galima buvo matyti tokį vaizdą: demonstrantai geležinkelininkai ir studentai pagarbiai neša N. S. Chruščiovo portretą. Po apačia parašyta: „N. S. Chruščiovas nori taikos“. O JAV prezidentas Eisenhoweris nupieštas su atominė bomba, laiką rankoje peilį. Po portretu užrašyta: „Šnipe Eisenhoweri, mes tavęs Japonijoje nelaukiame!“

Japonijoje labai paplitusi graži liaudies daina „Vyšnios žydi“. Ir tikrai pas juos vyšnios medis labai gerbiamas. Be šio medžio Japonijoje nerasi nė vieno parko. Pražysta jis pavasarį, balandžio mėnesį.

Kai mes atvykome į Japoniją, vyšnios jau buvo peržydėjusios. Bet mes čia pamatėme naują pražydusią vyšnią, liaudies vyšnią, kurios vis tvirčiau kelia savo balsą, kovodamos už Japonijos laisvę. Sunkiu erškėčių keliu žengia Japonijos liaudis, kovodama už išsivadavimą iš priespaudos. Bet jau niekas negali sulaukyti japonų tautos judėjimo už karštai trokštamą tikslą, šalies išsivadavimą iš kolonijinės priespaudos, už laisvę ir nepriklausomybę, už teisę talkiai, žmoniškai gyventi.

Nusiginklavimas — neatidėliotina problema

*Kuba mokės apginti savo laisvę

TSRS Ministrų Tarybos Pirmininkas N. Chruščiovas liepos 23 d. nusuntė laiškus Didžiosios Britanijos ministrui pirmininkui H. Makmilanui, Kanados ministrui pirmininkui D. Difenbakeriui ir Prancūzijos prezidentui S. de Goliui. Šiuose dokumentuose išreikšta nuosekli Tarybų Sąjungos vyriausybės politika visuotinio ir visiško nusiginklavimo klausimu, demaskuojama Vakarų valdančiųjų sluoksnių pozicija šios neatidėliotinos pasaulinės problemos atžvilgiu.

Vakarų valstybių atstovai Dešimties komitete, užuot konkrečiai svarstę naujus tarybinius pasiūlymus dėl nusiginklavimo, visą mėnesį varė nevaisingas diskusijas, visai išsisukinėdami ir apgaudinėdami viešąją nuomonę. Siekdamos kaip nors patelsinti savo nepagrįstas pozicijas, Jungtinės Valstijos, jau Dešimties komitetui nutraukus darbą, patelkė dokumentą, skambiai pavadintą „Visuotinio ir visiško nusiginklavimo, esant efektyviai tarptautinei kontrolei, programa“. Nesitūlydamos sumažinti ginkluotąsias pajėgas pirmame etape, Jungtinės Valstijos kartu mėgina pajungti užsienio kontrolei visas Tarybų Sąjungos ir kitų valstybių ginkluotąsias

pajėgas bei apsiginklavimą. Bet tai, pažymi N. Chruščiovas, yra ne kas kita, kaip pastangos, dangstantis tarptautinė kontrole, rinkti šnipinėjimo žinias. Jokios praktinės reikšmės branduolinių ginklo uždraudimo klausimams išspręsti neturi ir Amerikos pasiūlymas nebegaminėti skaldomųjų medžiagų kariniams tikslams.

Tarybinė vyriausybė atsisakė nuo tolesnio dalyvavimo Dešimties komiteto darbe ir pasiūlė apsvarstyti ellinėje SNO Generalinės Asamblėjos sesijoje klausimą dėl komiteto sudėties ir dėl kitų valstybių pakvietimo dalyvauti derybose taikos interesais.

Tarybinė liaudis, viso pasaulio geros valios žmonės su pasitenkinimu sutiko N. Chruščiovo laiškuose išdėstytą pareiškimą apie tai, kad Tarybų Sąjungos vyriausybė, kaip ir pirma teikiama pirmajame reikšme nusiginklavimo problemai ir padarys visa, kas nuo jos priklauso, kad būtų teigiamai išspręsta ši aktuali problema.

Liepos 26 d. kubiečių tauta iškilmingai pažymėjo savo revoliucinės šventės — 7-ąsias metines nuo tos dienos, kai prieš diktatoriaus režimą prasidėjo ginkluota kova, pasibaigusi revoliu-

cijos pergale. Per pusantų metų, praėjusių po diktatoriaus Batistos nuvertimo, Kubos liaudis pasiekė nemažą laimėjimą. Svarbiausias jos pasiekimas yra agrarinė reforma, kuri naikina feodalius santykius kaimo.

Liaudies revoliucija Kuboje yra demokratinio, liaudies išsivadavimo, antilimperialistinio pobūdžio. Todėl JAV imperialistai, bijodami netekti savo pozicijų Kubos ekonomikoje, bijodami, kad Kuba gali būti pavyzdžiu kitoms Lotynų Amerikos šalims, rezga vis naujas ir naujas pinkles prieš Kubos liaudį. Organizuodamos ekonominę Kubos respublikos blokadą, Amerikos naftos kompanijos paskelbė įtrauksiančios į „juodąjį sąrašą“ bet kurią firmą, kuri duos savo tanklaivius Tarybų Sąjungos laivams vežti į Kubą. JAV nepaliaujamai kursto sąmokslus Kuboje. Iš JAV teritorijos amerikiečių lėktuvai piratiškai užpuolė tautas Kubos gyventojus.

Jungtinės Amerikos Valstijos taip pat daro spaudimą Lotynų Amerikos šalims, norėdamos užsitikrinti, kad šios pasmerktų Kubos vyriausybę Amerikos valstybių organizacijoje, kuri netrukus Saugumo Tarybos nutarimu svarstys Kubos

skundą prieš JAV. Ir jeigu Amerikos valstybių organizacija priimtų Jungtinės Valstijos tinkamą nutarimą, tai ji būtų priedanga Amerikos intervencijai prieš Kubą.

Tačiau negrįžtamai praėjo tie laikai, kai Lotynų Amerikoje nebūdžiami šeimininkavo JAV imperialistai. Kubos liaudies pusėje — visų laisvę mylinčių pasaulio tautų simpatijos. Tarybiniai žmonės su didele pagarba ir nuoširdumu žiūri į didvyrišką kubiečių liaudį. Su dideliu pritimu jie sutiko draugo N. Chruščiovo pareiškimą, kad Tarybų Sąjunga suteiks Kubai pagalbą, jeigu prieš ją imperialistai sukeltų ginkluotą intervenciją. Savo sveikinime Kubos ministrui pirmininkui Fidelui Kastro revoliucinės šventės — liepos 26-osios proga draugas N. Chruščiovas dar kartą užtikrino, kad Tarybų Sąjunga, vadovaudamasi savo politika stiprinti taiką ir ginti už savo nepriklausomybę bei laisvę kovojančių tautų interesus, suteiks reikalingą paramą kubiečių tautai ir jos teisingai kovai.

Kuba mokės apginti savo laisvę. Jos kova — tai visų pažangių jėgų kovos už tvirtos taikos užtikrinimą dalis.

Kauno valstybinis dramos teatras Anykščių rajone

Siemet mūsų teatras išsirošė į vasaros gastroles, pasiskirstęs trimis grupėmis. Viena jų, vadinanti garsiojo ispanų dramaturgo klasiko Calderono 3 veiksmų komediją „Dama vaiduoklė“, š. m. rugpjūčio 5 d. bus viešintose, o rugpjūčio 6 d. — Anykščiuose. Komediijoje pagrindinius vaidmenis atliks J.

Urmanavičius, S. Radzevičius, V. Eidukaitis, G. Balandytė, A. Mackevičiūtė, V. Butkevičienė ir kt.

Gyventojų geresniam aptarnavimui kultūros namuose priimamos išankstinės paraiškos.

A. LIAUGANDAS

Teatro direktoriaus pavaduotojas

Už redaktorių Č. BYTAUTAS

Parduodu 10 bičių šeimų. Kreiptis: Anykščių rajonas, Svėdasai, Vinkšnells.

Stasiūnienė-Slenytė Uršulė, Kazio d., gim. 1922 m., gyv. Anykščiuose, Vienybės gt. Nr. 24, iškelė ištuokos bylą pil. Stasiūnui Romualdui, Jono s., gim. 1932 m., gyv. ten pat. Ištuokos bylą nagrinės Anykščių rajono liaudies teismas.